

El llenguatge

Abaixar la veu

15/XII/1979.

Hem llegit, recentment, en diversos indrets, les frases «baixar els ulls», «baixar el to», «baixar la veu». Ens hem de convèncer, doncs, que encara són molts els qui ignoren l'existència del verb abaixar. Dit, segurament, amb més exactitud: són molts els qui a l'hora d'escriure obliden l'existència del verb abaixar possiblement perquè el castellà, que té també totes dues formes, «bajar» i «abajar», no hi reconeix cap diferència de significat i, de fet, sol reórrer exclusivament a la primera. En català, però, no fem pas el mateix ús de baixar i de abaixar i, encara que la idea general que expressen aquests verbs és la mateixa —la del moviment de dalt a baix—, no tenen el mateix significat exacte o bé el mateix tractament sintàctic.

Baixar es pot usar, és clar, com un verb intransitiu, és a dir, expressant el moviment de descens del subjecte de l'oració: Hem baixat de la muntanya, Va baixar al celler, La temperatura ha baixat una mica. Però com a verb transitiu, que és el que ara ens interessa, baixar expressa exclusivament una acció de trasllat físic, és a dir, significa «portar (algú o alguna cosa) de dalt o baix, d'un lloc a un altre situat en una alçada inferior»: baixar les eines al celler, baixar la galleda de les escombraries, baixar els paquets al magatzem. (També, és clar, així com diem He caminat tres quilòmetres podem dir He baixat l'escala.

Però fer descendir una cosa a un nivell més baix, a un grau inferior d'intensitat, en català s'ha d'expressar per mitjà del verb abaixar d'acord amb la solució habitual de la llengua parlada, col·loquial i quotidiana. Vet ací tota una sèrie de coses que hom pot abaixar o abaixar-se: el cap, l'esquena, la cara (de vergonya), els ulls, la veu, el to, els preus, el sou, el coll de l'abric, les mànigues, els pantalons, les velles, les persianes, la porta metàl·lica... Notem la diferència entre baixar la persiana i abaixar la persiana: traslladar-la, per exemple, del tercer pis a la planta baixa i descarregar-la perquè descendeixi de nivell i privi l'entrada de la claror.

Albert Jane